

SUMMARY

Sbruieva Alina, Klochko Tetiana. The new culture of doctoral education in the European Union: drivers, principles and mechanisms of development.

The article analyzes the development of a new culture of doctoral education in the European Union under contemporary geopolitical and technological challenges. Particular attention is paid to the evolution of the conceptual foundations of doctoral education in the documents of the Salzburg Process, strategic European Union policy papers, and analytical reports of the European University Association and the EUA Council for Doctoral Education. The study demonstrates that doctoral education in Europe has gradually evolved from a structurally organized third cycle of higher education into a value-oriented and research-centered system aimed at developing innovative, autonomous, and internationally integrated researchers.

The article identifies the key drivers influencing the development of a new culture of doctoral education, including geopolitical instability, digitalization of science, the expansion of international research cooperation, and the growing role of universities within innovation ecosystems. It is argued that these transformations require reconsideration of the mission of doctoral education, the role of universities, and the professional profile of early-stage researchers.

The study characterizes the political, organizational, pedagogical, and technological mechanisms that support the development of a new culture of doctoral education in the EU. Particular attention is paid to doctoral schools, competence-based approaches, researcher development, interdisciplinary research environments, digital research infrastructures, open science practices, and the ethical use of artificial intelligence in research and academic communication.

The article substantiates that the new culture of doctoral education is based on the integration of academic values, innovation-oriented research environments, interdisciplinary collaboration, digital competence, and responsible internationalization. It is concluded that the new culture of doctoral education should be understood as a holistic system of values, principles, organizational models, pedagogical practices, and technological solutions aimed at preparing autonomous, innovative, ethically responsible, and internationally integrated researchers capable of effective professional activity in the global academic and research environment.

Key words: doctoral education, culture, university, competencies, innovation, leadership.

УДК 373.5.016:78:004.92

Андрій Сечін

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0009-0001-8519-8997

DOI 10.24139/2312-5993/2026.02/361-372

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ДИТЯЧИХ МУЗИЧНИХ ШКІЛ

У статті актуалізовано необхідність розгляду проблеми мультимедійних засобів у проєкції формування в учнів музично-мультимедійної компетентності. В умовах суперечливого, нерідко деструктивного впливу сучасної музичної ситуації на духовний розвиток учнів формування музично-

мультимедійної компетентності виступає важливим стимулом становлення таких особистісних якостей, як емоційно-ціннісне ставлення до мистецтва і явищ життя, уміння слухати й розуміти інших, власне усвідомлення світу, здатність до творчого пошуку, а також формування оцінювальних підходів до критичного сприйняття культурних феноменів. Доведено, що застосування мультимедійних навчальних засобів (МНЗ), які тлумачимо як інформаційні технології, що використовують різні програмні та технічні засоби для найбільш ефективного впливу на учня, сприяє підвищенню інтенсивності й ефективності процесу музичного навчання, зокрема розвитку музично-мультимедійної компетентності школярів.

Методологічними підходами формування музично-мультимедійної компетентності визначено компетентнісний та інформаційно-процесуальний підходи. Компетентнісний підхід розглядається як сукупність загальних принципів визначення цілей освіти, відбору змісту навчання, організації освітнього процесу та оцінювання освітніх результатів. Його структура визначається такими елементами, як знання, уміння, навички, досвід діяльності та досвід ціннісного ставлення, що в сукупності забезпечують формування особистісних якостей учнів. Інформаційно-процесуальний підхід передбачає активне використання цифрових і мультимедійних технологій у процесі музичного навчання, що забезпечує інтерактивність, наочність, емоційну насиченість і доступність художнього матеріалу. Наголошено, що інтеграція мультимедійних засобів у музичну освіту створює умови для активізації пізнавальної діяльності учнів, розвитку їх творчого потенціалу, художнього мислення та здатності до самостійної інтерпретації мистецьких образів.

Ключові слова: мультимедія, мультимедійні засоби, учні, музично-мультимедійна компетентність, художня комунікація, індивідуалізація навчання.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження визначається потребою вдосконалення музичної освіти в умовах збереження традиційних моделей навчання учнів; наявністю розбіжностей між швидким розвитком інформаційно-комунікаційних, зокрема мультимедійних і комп'ютерних, технологій та недостатнім рівнем їх практичного використання у сфері музичного навчання; необхідністю формування в школярів готовності до свідомого застосування інформаційно-комунікаційних технологій за недостатнього рівня їхньої обізнаності та практичної підготовки; потребою розвитку пізнавальної активності й творчого потенціалу учнів, здатних використовувати мультимедійні технології в сучасній музичній діяльності, а також недостатнім забезпеченням освітніх закладів відповідними можливостями для реалізації зазначених завдань.

Аналіз актуальних досліджень. Сучасні мультимедійні технології відкривають широкі можливості для вдосконалення освітнього процесу, забезпечуючи його інтенсивність, наочність, динамічність та ефективність. Питання впровадження мультимедійних технологій у сферу музичної

педагогіки, а також розробки сучасних освітніх програм перебувають у полі наукових інтересів вітчизняних і зарубіжних дослідників, серед яких: Т. Бабенко, Д. Белл, М. Бернс, Л. Вілкінс, Л. Гаврілова, І. Горбунова, А. Девід, М. Дядченко, Ю. Єгорова, М. Жалдак, І. Заболотська, П. Живайкін, Н. Іщук, І. Красильников, В. Лапінський, Т. Ліндлоф, А. Марков, З. Мейер, А. Мещеркіна, А. Олійник, С. Полозов, Є. Полат, Д. Робертс, П. Росс, М. Тукало, А. Харута, О. Чайковська, М. Шут та інші.

Мета статті полягає в обґрунтуванні провідних методологічних підходів і принципів формування музично-мультимедійної компетентності учнів.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети було використано комплекс методів теоретичного рівня, серед яких: аналіз, систематизація та узагальнення філософської, психологічної, педагогічної й музикознавчої літератури з метою визначення та обґрунтування сутності понять «методологія» і «музично-мультимедійна компетентність».

Виклад основного матеріалу. Визначення теоретико-методологічних засад виступає важливою умовою вдосконалення процесу музичного навчання школярів. Поняття «методологія» (від грец. *methodos* – шлях дослідження, спосіб пізнання та *logos* – учення, поняття) тлумачиться як система принципів, способів і засобів пізнання явищ природи та суспільного життя. У сучасному науковому дискурсі методологія розглядається як розгалужена система наукового знання, що органічно поєднує філософські та загальнонаукові аспекти. Її основне призначення полягає в розробленні та обґрунтуванні загальнонаукового концептуального й інструментального апарату для розв'язання споріднених проблем у різних галузях науки.

Методологія науки постає як метанаука – наука про науку, що функціонує у взаємозв'язку з логікою, теорією пізнання, філософією науки, наукознавством, психологією та соціологією. Вона визначає формування наукових систем педагогіки у вигляді наукових напрямів, течій і шкіл, що пов'язано із застосуванням чітко окресленого поняттєво-категоріального апарату.

Методологію науки доцільно тлумачити у двох взаємопов'язаних вимірах. У прагматичному аспекті вона постає як учення про методи наукової діяльності, способи організації дослідницького процесу та застосування відповідних наукових процедур. У ширшому, непрагматичному розумінні методологія є наукою про структуру, логіку

та закономірності розвитку наукового знання, тобто про систему понять, тез, категорій, теорій, наукових законів і концепцій, що формують цілісну картину наукового пізнання. Водночас методологія виступає цілеспрямованим шляхом дослідження та філософською основою пізнання, спільною для різних галузей науки.

На думку С. Гончаренка, методологія являє собою сукупність способів і прийомів дослідження, що застосовуються в певній науковій сфері, також учення про методи пізнання й перетворення об'єктивної дійсності. Учений розмежовує декілька рівнів методології: часткову, що охоплює методи окремої галузі знань; загальну, яка включає найбільш універсальні методи наукового пізнання; та філософську методологію, основу якої становить система діалектичних методів і принципів наукового мислення (Гончаренко, 2008).

Здійснення науково-педагогічних досліджень, спрямованих на вивчення різних аспектів освітнього процесу, потребує чіткого визначення теоретико-методологічної основи, крізь призму якої розглядається певне педагогічне явище. Такою основою найчастіше виступає методологічний підхід, оскільки саме він забезпечує можливість дослідження різнорідних об'єктів у межах спільного аспекту — структурного, функціонального, інформаційного, діяльнісного тощо. Крім того, методологічний підхід поєднує риси конкретно-наукового та філософського знання, виступаючи своєрідною інтегративною ланкою між спеціальними науковими дисциплінами та філософією. Завдяки цьому він забезпечує системність наукового пошуку, визначає логіку дослідження, сприяє обґрунтуванню принципів організації освітнього процесу та створює умови для комплексного осмислення педагогічних проблем.

У сучасному науковому дискурсі поняття «підхід» тлумачиться як цілісна система теоретичних орієнтирів, принципів, способів пізнання та механізмів дослідницької діяльності, що визначають характер наукового осмислення певного явища. Підхід поєднує онтологічні уявлення про об'єкт дослідження, методи й способи його опису, пояснення та інтерпретації, а також ціннісні орієнтири, мету й особливості практичного застосування наукового знання. У науковій практиці підходи відображають певні дослідницькі стратегії, які можуть співіснувати, конкурувати між собою або змінювати одна одну в процесі розвитку науки.

Однією з провідних ознак методологічного підходу є його спрямованість на дослідження конкретного аспекту педагогічної

реальності. При цьому увага дослідника концентрується на певному напрямі наукового аналізу, що дозволяє глибше осмислити окрему сторону досліджуваного явища. Основу кожного підходу становить відповідна категорія, яка визначає специфіку наукового бачення об'єкта дослідження та відображає певний аспект дійсності: системність, структурність, функціональність, інформативність, діяльнісний характер тощо. Саме тому будь-який науковий підхід передбачає вивчення об'єкта в певному ракурсі з подальшим проєктуванням отриманих результатів на конкретну теоретичну сферу.

Результати такого дослідження знаходять своє відображення у відповідній системі наукових понять, категорій і термінів, які репрезентують обраний дослідницький аспект. Отже, підхід визначає, який саме бік досліджуваного явища стає провідним у процесі наукового аналізу. Водночас орієнтація на певний підхід передбачає виокремлення конкретної сторони об'єкта дослідження, що закономірно зумовлює абстрагування від інших його характеристик. У педагогічній науці підхід розглядається як методологічна орієнтація дослідника або викладача, яка спонукає до використання певної системи взаємопов'язаних ідей, принципів, понять і способів організації педагогічної діяльності.

Сутність музичної компетентності підлітків та специфіка її формування засобами мультимедійних технологій розглядаються нами крізь призму двох провідних методологічних підходів – компетентнісного та інформаційно-процесуального. Сучасна система освіти повинна відповідати динамічним змінам суспільного розвитку та актуальним вимогам часу. Упродовж останніх десятиліть відбулися суттєві трансформації в соціальній, культурній і професійній сферах: з'явилися нові професії, змінилися вимоги ринку праці, розширилися межі інформаційного та комунікативного простору. За таких умов особливої значущості набувають мобільність, ініціативність, здатність до адаптації, саморозвитку та безперервної освіти.

У сучасному суспільстві перевага надається не вузькопрофільному фахівцеві, а особистості, здатній швидко реагувати на зміни, самостійно здобувати нові знання та ефективно застосовувати їх у практичній діяльності. Саме тому одним із провідних завдань освіти є не лише передача готової системи знань, а й формування в учнів уміння самостійно їх здобувати, осмислювати, інтегрувати у власний досвід і використовувати в різних життєвих ситуаціях. Освіта сьогодні

розглядається як безперервний процес, що супроводжує людину протягом усього життя.

У зв'язку з цим діяльність освітніх закладів має бути спрямована на розвиток самостійності, відповідальності, соціальної та професійної мобільності учнів, їхньої здатності адаптуватися до змін у сфері економіки, культури та суспільного життя загалом. Не менш важливим є формування толерантності, готовності до усвідомленої творчої участі в суспільних процесах, здатності до продуктивної комунікації та самореалізації. Окреслені тенденції суспільного розвитку закономірно формують запит на становлення компетентної особистості учня-підлітка як майбутнього активного члена інформаційного суспільства.

За таких умов особливої ваги набуває врахування у процесі навчання культурної спадщини, системи цінностей та попереднього досвіду учнів. Сучасний освітній процес орієнтується на використання методів і технологій, що забезпечують організацію самостійної пізнавальної діяльності школярів, активізують пошукову та творчу роботу, сприяють розкриттю особистісного потенціалу та включенню індивідуального досвіду учнів у процес навчання. Саме тому методи й технології, що реалізуються в межах компетентнісного підходу, мають відповідати діяльнісному характеру компетентностей, забезпечуючи не лише засвоєння знань, а й набуття практичного досвіду їх доцільного та ефективного застосування.

Провідними в умовах компетентнісного підходу мають виступати методи навчання, які забезпечують саморозвиток і самоактуалізацію особистості, сприяють пошуку та усвідомленню учнями власних способів розв'язання життєвих ситуацій. У межах компетентнісного підходу особливої ваги набувають особистісні якості, що забезпечують успішність людини в сучасному суспільстві. Саме тому значний потенціал мають активні, групові та колективні форми навчання, оскільки вони сприяють розвитку позитивної самооцінки, толерантності, емпатії, здатності розуміти інших людей та їхні потреби.

Водночас такі методи орієнтовані не на конкуренцію, а на розвиток умінь співпраці й конструктивної взаємодії. Вони створюють умови для усвідомлення та визнання цінності здібностей інших учасників освітнього процесу, що позитивно впливає на формування почуття власної гідності. Важливими результатами їх застосування є також розвиток комунікативних умінь, навичок слухання, здатності до діалогу, а також стимулювання творчості, ініціативності й новаторства.

Найбільш ефективними щодо реалізації завдань компетентнісного підходу визначаються метод проєктів, ситуаційний аналіз та технологія портфоліо. Використання дослідницьких і пошукових технологій навчання сприяє формуванню в учнів уміння усвідомлено визначати власні цілі, планувати етапи виконання завдань, здійснювати практичну діяльність, аналізувати та оцінювати отримані результати. Застосування таких технологій дозволяє більш повно реалізувати сутнісні характеристики компетентнісного підходу та забезпечити досягнення результатів, максимально наближених до індивідуальних можливостей кожного учня.

Поняття компетентності пов'язується зі здатністю особистості ефективно здійснювати певну діяльність, успішно виконувати конкретні дії та реалізовувати професійні чи соціально значущі функції. Таким чином, компетентність виступає інтегративною характеристикою особистості, що формується на основі оцінки результативності її діяльності, спрямованої на розв'язання важливих для суспільства завдань і проблем. При цьому знання, уміння, навички, здібності, мотиви, цінності та переконання розглядаються як складові компетентності, однак самі по собі вони ще не забезпечують сформованості компетентної особистості.

Освітня компетенція трактується як вимога до підготовки учня, представлена сукупністю взаємопов'язаних знань, умінь, навичок, ціннісних орієнтацій та досвіду діяльності, необхідних для здійснення особистісно й соціально значущої продуктивної діяльності щодо певного кола об'єктів реальної дійсності. У свою чергу, компетентнісний підхід розглядається як система загальних принципів визначення цілей освіти, добору змісту навчання, організації освітнього процесу та оцінювання його результатів. У межах компетентнісного підходу зміст освіти розглядається як інтегративна система, що охоплює чотири взаємопов'язані компоненти: знання, уміння, досвід практичної діяльності та досвід ціннісного ставлення, який відображає особистісні якості учня. На відміну від традиційної моделі навчання, орієнтованої переважно на засвоєння окремих знань, умінь і навичок, компетентнісний підхід спрямовується на формування здатності та готовності особистості до ефективної діяльності в різних соціально значущих ситуаціях.

Особливістю компетентнісного підходу є органічне поєднання інтелектуальної, практичної та емоційно-ціннісної складових освіти. У цьому контексті важливого значення набуває орієнтація на

рефлексивне осмислення учнями власних можливостей, усвідомлення меж власної компетентності й некомпетентності, а також формування особистісної позиції щодо навчальної діяльності. Такий підхід сприяє розвитку ціннісного ставлення до знань, до процесу пізнання та результатів власної діяльності, що виникає внаслідок усвідомленого сприйняття освітнього процесу. Водночас компетентнісний підхід забезпечує можливість індивідуалізованого оцінювання учня, визначення перспектив його особистісного й творчого розвитку.

Сучасне суспільство початку третього тисячоліття характеризується низкою специфічних ознак, серед яких особливого значення набувають стрімке розширення міжнародних зв'язків у різних сферах людської діяльності, необхідність оперативної комунікації між окремими людьми, соціальними групами та співтовариствами, а також зростання ролі інтелектуальної праці, орієнтованої на використання глобальних інформаційних ресурсів (Сяо Цзяцзюнь, 2017).

За таких умов позашкільна музична освіта посідає важливе місце у формуванні естетичної культури особистості. Одним із пріоритетних завдань сучасного освітнього процесу є підготовка учня, здатного до самореалізації в умовах глобалізованого світу, підвищення рівня його загальної культури та використання освітніх технологій, які стимулюють продуктивну діяльність, творчу активність і самостійність у процесі навчання (Падалка, 2008).

Ключові компетенції забезпечують учнів необхідним мінімумом знань, умінь і практичного досвіду, що є важливими як для успішного навчання в школі, так і для подальшої самоосвіти та майбутньої професійної діяльності. До ключових компетенцій науковці відносять ціннісно-смыслову, загальнокультурну, навчально-пізнавальну, комунікативну, інформаційну, соціально-трудоу компетенції, а також компетенції особистісного самовдосконалення. У сучасних умовах особливої актуальності набуває поняття компетентності учня, оскільки саме компетентності, на думку багатьох міжнародних експертів, виступають важливими індикаторами готовності молоді людини до самостійного життя, подальшого особистісного розвитку та активної участі в суспільних процесах.

Важливе значення для нашого дослідження має інформаційно-процесуальний підхід, який у сучасних умовах розвитку суспільства набуває особливої методологічної ваги. Його значний потенціал у дослідженні природи, суспільства й людини визнається

представниками різних галузей наукового знання, що дає підстави розглядати цей підхід як один із фундаментальних методів наукового пізнання в межах нової світоглядної парадигми науки XXI століття.

Істотний вплив на вдосконалення методів навчання мало становлення кібернетики, що зумовило розгляд освітнього процесу в інформаційному аспекті. Йдеться про можливість застосування понять, методів і теоретичних закономірностей перетворення інформації до процесу навчання людини. У цьому контексті під інформацією розуміють будь-які відомості й дані, що можуть бути об'єктом передавання, зберігання та опрацювання, а навчання тлумачиться як цілеспрямований процес зовнішнього управління пізнавальною діяльністю учня, результатом якого є засвоєння інформації, освіта та розвиток його пізнавальних можливостей.

Для більш точного оцінювання ефективності освітнього процесу використовується поняття навчальної системи, під якою розуміють будь-яку систему, здатну на основі сприйнятої інформації вдосконалювати власні характеристики.

Найбільш значущі напрями використання комп'ютерних технологій в освітньому процесі сьогодні пов'язані з організацією, інформаційним забезпеченням та методичною підтримкою навчання. Передусім ідеться про можливість візуалізації нового навчального матеріалу, наочної демонстрації динаміки досліджуваних процесів, графічного відображення певних закономірностей і створення умов для більш цілісного сприйняття складних явищ. У цьому аспекті комп'ютерні технології виступають не лише технічним засобом подання інформації, а й важливим інструментом активізації пізнавальної діяльності учнів.

Водночас комп'ютер може використовуватися як засіб організації самоосвітньої діяльності школярів. Це виявляється в індивідуальному виконанні навчальних завдань за допомогою електронних підручників, тренажерів, навчальних програм, віртуальних лабораторних робіт, інтерактивних вправ та інших цифрових ресурсів. Значні можливості відкриваються також для групової роботи учнів, зокрема під час обговорення проблемних питань, виконання творчих завдань, організації «мозкового штурму» та спільного пошуку рішень із використанням відповідного програмного забезпечення.

Окремого значення набуває використання комп'ютерних технологій для комунікації, накопичення, збереження та систематизації

навчальної інформації. До таких можливостей належать електронне листування, обмін навчальними матеріалами, використання ресурсів мережі Інтернет, автоматизація бібліотечних фондів, створення електронних баз навчальних матеріалів, а також організація доступу учнів до інформаційних ресурсів під керівництвом учителя. У цьому контексті комп'ютерні технології сприяють розширенню освітнього простору та забезпечують більш гнучку взаємодію між учителем, учнями й навчальним матеріалом.

Важливою функцією комп'ютерних технологій є також забезпечення контролю, самоконтролю та моніторингу якості навчальних досягнень. Йдеться про комп'ютерне тестування, автоматизовану перевірку результатів, підготовку завдань для самостійної роботи, організацію зворотного зв'язку, а також створення умов для самокорекції учнівської діяльності. Застосування таких засобів дає можливість реалізувати диференціацію та індивідуалізацію навчання, враховувати темп, рівень підготовки, пізнавальні можливості й освітні потреби кожного учня.

У науково-педагогічній літературі виокремлюють три рівні комп'ютеризації освітнього процесу. Перший рівень пов'язаний зі створенням широкого освітнього простору на основі глобальних або регіональних комп'ютерних систем. Другий рівень передбачає формування навчального середовища на базі локальних комп'ютерних систем у межах закладу освіти, класу або окремої навчальної групи. Третій рівень полягає у безпосередньому включенні комп'ютерної техніки до комплексу дидактичних засобів, що використовуються на заняттях. У сукупності ці рівні забезпечують поступову інтеграцію комп'ютерних технологій в освітній процес і створюють передумови для підвищення його ефективності, гнучкості та результативності.

Отже, використання комп'ютера в освітньому процесі пов'язане з алгоритмізацією навчання, розвитком ідей програмованого навчання та появою нових варіантів його організації, засобом реалізації яких виступають комп'ютерні технології. Такий процес ґрунтується на застосуванні формалізованої моделі змісту освіти, що репрезентується через педагогічні програмні засоби, збережені в пам'яті комп'ютера, а також через можливості телекомунікаційних мереж. У цьому контексті педагогічний процес, як і будь-яка соціальна система, має інформаційну природу, оскільки передбачає постійне опрацювання, передавання, збереження, інтерпретацію та використання різноманітної інформації (Федорчук, 2009).

Більше того, педагогічний процес можна розглядати як особливий вид діяльності, спрямований на переробку інформації та підготовку змін у педагогічній дійсності. Інформація в цьому процесі виконує системоутворюючу функцію, оскільки забезпечує взаємозв'язок між його основними компонентами: метою, змістом, методами, засобами, формами організації навчання та результатами освітньої діяльності. Саме тому інформаційно-процесуальний підхід є важливою методологічною основою осмислення сучасного музичного навчання, зокрема в аспекті використання мультимедійних технологій для формування музично-мультимедійної компетентності учнів.

Висновки. Отже, в умовах неоднозначного, а подекуди й деструктивного впливу сучасної музичної ситуації на духовний розвиток школярів формування музично-мультимедійної компетентності набуває особливої значущості. Воно може виступати реальним стимулом для становлення таких фундаментальних особистісних якостей, як емоційно-ціннісне ставлення до мистецтва та явищ життя, уміння слухати й розуміти інших, здатність до власного «бачення речей», радість творчого пошуку, а також оцінне й критичне сприйняття культурних феноменів.

Доведено, що застосування мультимедійних навчальних засобів (МНЗ), які розглядаються як інформаційні технології, що поєднують різні програмні й технічні засоби для найбільш ефективного впливу на учня, сприяє підвищенню інтенсивності та результативності процесу музичного навчання, зокрема розвитку музично-мультимедійної компетентності школярів. Основними методологічними підходами до формування музично-мультимедійної компетентності визначено компетентнісний та інформаційно-процесуальний підходи.

ЛІТЕРАТУРА

- Гончаренко, С. У. (2008). *Педагогічні дослідження: методичні поради молодим науковцям*. Київ–Вінниця: ДОВ «Вінниця» (Honcharenko, S. U. (2008). *Pedagogical research: methodological advice for young scholars*. Kyiv–Vinnytsia: DOV "Vinnytsia").
- Олексюк, О. М. (2006). *Музична педагогіка: навчальний посібник*. Київ: КНУКіМ (Oleksiuk, O. M. (2006). *Musical pedagogy: a textbook*. Kyiv: KNUKiM).
- Падалка, Г. М. (2008). *Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін): монографія*. Київ: Освіта України (Padalka, H. M. (2008). *Pedagogy of art (Theory and methods of teaching art disciplines): monograph*. Kyiv: Osvita Ukrainy).
- Сяо, Ц. (2017). Формування слухацької культури підлітків засобами мультимедійних технологій на уроках музики в загальноосвітній школі. *Сучасна мистецька освіта. Матеріали I Міжнародних науково-практичних читань пам'яті*

- академіка Анатолія Авдієвського (20–23 березня 2017 року), 147–149 (Xiao, J. (2017). Formation of adolescents' listening culture by means of multimedia technologies in music lessons at secondary school. *Modern Art Education. Proceedings of the First International Scientific and Practical Readings in Memory of Academician Anatolii Avdiievskiy* (March 20–23, 2017), 147–149).
- Сяо, Ц. (2018). Засоби мультимедіа в проєкції на формування слухацької культури підлітків на уроках музики. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*, Вип. 149, 134–137 (Xiao, J. (2018). Multimedia tools in the projection of the formation of adolescents' listening culture in music lessons. *Bulletin of Taras Shevchenko Chernihiv National Pedagogical University*, Issue 149, 134–137).
- Федорчук, В. В. (2009). Мультимедійні технології та їх використання під час вивчення педагогічних дисциплін. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Збірник наукових праць*, Вип. 1, 15–18 (Fedorchuk, V. V. (2009). Multimedia technologies and their use in the study of pedagogical disciplines. *Pedagogical Education: Theory and Practice. Collection of Scientific Works*, Issue 1, 15–18).

SUMMARY

Sechin Andrii. Methodological approaches of the formation of musical and multimedia competence of students of children's music schools.

The article actualizes the necessity of considering the problem of multimedia tools in the projection of forming students' musical and multimedia competence. Under the conditions of the contradictory and often destructive influence of the contemporary musical environment on the spiritual development of students, the formation of musical and multimedia competence appears to be an important stimulus for the development of such personal qualities as an emotional and value-based attitude toward art and life phenomena, the ability to listen to and understand others, personal awareness of the world, the capacity for creative exploration, as well as the formation of evaluative approaches to the critical perception of cultural phenomena.

It has been proven that the application of multimedia educational tools (MET), interpreted as information technologies employing various software and technical means for the most effective influence on students, contributes to increasing the intensity and effectiveness of the process of music education, particularly to the development of students' musical and multimedia competence.

The competency-based and information-processual approaches have been identified as the methodological approaches underlying the formation of musical and multimedia competence. The competency-based approach is considered as a set of general principles for defining educational goals, selecting educational content, organizing the educational process, and assessing educational outcomes. Its structure is determined by such elements as knowledge, abilities, skills, practical experience, and experience of value-based attitudes, which collectively ensure the formation of students' personal qualities.

The information-processual approach presupposes the active use of digital and multimedia technologies in the process of music education, ensuring interactivity, visualization, emotional richness, and accessibility of artistic material. It is emphasized that the integration of multimedia tools into music education creates favorable conditions for intensifying students' cognitive activity, developing their creative potential, artistic thinking, and ability to independently interpret artistic images.

Key words: multimedia, multimedia tools, students, musical and multimedia competence, artistic communication, individualization of instruction.